

SMART CREATIVITY

Nieuw **mhbo** concept voor **slimme**
creatieve jongens die willen **dóen**

Februari 2021
Kim Castenmiller

Inhoud

1. Wat zien we?
2. Welke behoefte is er?
3. Wat is het idee?
4. De next steps?
5. Denk je mee?

Ontstaan

Naar aanleiding van het onderzoek dat ik deed voor de totstandkoming van het onderwijsboek waar ik aan werk én het niet kunnen vinden van een geschikte opleiding voor onze zoon, ontstond het idee voor een nieuw opleidingsconcept. De hoofdgedachten staan in dit document. Het is bedoeld als praatstuk om tot verdere concept-ontwikkeling te komen én een mbo-instelling te vinden die het aandurft en waar ik de ruimte krijg om een dergelijke opleiding verder samen te ontwikkelen.

1. WAT WE ZIEN

Wat zien we?

1 Visie op differentiatie is nodig • Hoewel wij zien dat er oog is voor de verschillende doelgroepen in het mbo, is er nog niet altijd sprake van succesvolle differentiatie. Docenten en mbo-instellingen kunnen met hun aanpak meer en beter aansluiten bij de onderwijs- en leerbehoeften van de studenten. Vaak ontbreekt een duidelijke visie op wat men met het onderwijs in relatie tot de doelgroep wil bereiken. Dit kan helpen om differentiatie succesvol toe te passen.

7 Jongens in de leeftijd van 13 tot 17 jaar maken vaak een moeilijke periode door op de middelbare school. Hun prestaties gaan achteruit en ze verliezen de moed. Radio- en filmmaker Casper Verbrugge gaat met zijn zoon en drie van diens vrienden op zoek naar de oorzaken van deze jongensdip.

3 Meer studiesucces voor meisjes • Jongens verlaten vaker dan meisjes het onderwijs zonder startkwalificatie. Inmiddels is twee op de drie vsv'ers mannelijk. Ook zien we in toenemende mate dat jongens minder studiesucces hebben, minder vaak naar een vervolgopleiding gaan en langer over hun studie doen.

5 Verschillen werken door in de schoolloopbaan binnen het mbo

Jongens stromen vanuit het vmbo door naar lagere niveaus in het mbo dan meiden. Meiden stapelen meer in het mbo en komen vaker terecht op een hoger mbo-niveau. Mannen zijn oververtegenwoordigd in het mbo; vrouwen vooral in de hogere niveaus van het mbo. Het aandeel mannen dat na het mbo doorstroomt naar het hbo is groter dan het aandeel vrouwen.

4 Verschillen in kansen • De kans om het mbo te verlaten met een diploma is niet voor iedereen even groot en is afhankelijk van geslacht, achtergrond en leeftijd. Opvallend zijn de verschillen tussen de prestaties van mannelijke en vrouwelijke studenten. De prestaties van mannelijke studenten blijven achter bij die van vrouwen. De arbeidsmarktkansen voor mbo-gediplomeerden zijn over het algemeen goed, maar ook daarin zijn er verschillen. Daar zijn de kansen voor mannen juist groter. Studenten met een niet-westerse migratieachtergrond hebben lagere kansen dan studenten zonder migratieachtergrond, zowel in het onderwijs als op de arbeidsmarkt. Bovendien moeten zij vaker solliciteren voordat zij een stageplek hebben gevonden.

2 DE ONTWIKKELING VAN JONGENS IN HET ONDERWIJS

LAUK WOLTRING &
DICK VAN DER WATEREN (red.)

CONTEXT EN PRAKTIJK
VAN PRIMAIR TOT EN MET
HOGER ONDERWIJS

LANNOO
CAMPUS

MET MEDEWERKING VAN:
Gerda Geerdink, Dolf Haubroe, Kees Wille van der Horst, Meester Henkema Moudt, Jodie Orensma,
Henno Oldenburger, Louis Terechko, Johan Vermeer en een voorwoord van Jelle Jelles

6 “Ik ben niet van het leren, meer van het doen. Maar wel op niveau. Als het niveau te laag is, ga ik me vervelen. Ik wil graag werken met mijn handen en leren op hoog niveau. Maar die combinatie is er nauwelijks.”

15 jaar

Bronnen:

1. Inspectie van Onderwijs. Staat van het Onderwijs (2020, p. 141)
2. Woltring, L. & Van der Wateren, D. *De ontwikkeling van jongens in het onderwijs* (2019)
3. Staat van het Onderwijs (2020, p. 17)
4. Staat van het Onderwijs (2020, p. 141)
5. Onderwijsraad. Verkenning van sekseverschillen in het onderwijs. (2020, p. 51)
6. No5 Foundation. Buiten de lijntjes, het thuiszittersvraagstuk door de ogen van kinderen en jongeren zelf. (2020, p. 53)
7. De jongensdip: <https://www.2doc.nl/documentaires/series/radio-doc/lange-documentaires/2013/de-jongensdip.html>

Kortom: 5 conclusies

1. Jongens **stromen eerder af** in het vo en stromen in op lager niveau in het mbo. Ook hoogbegaafde jongens.
2. Jongens **vallen eerder uit** in het mbo of hbo (vsv'ers).
3. De **combinatie** van creativiteit, activiteit en leren door te doen op mbo-niveau met cognitief aanbod op hbo/wo niveau is er niet.
4. Jongens verschillen van meisjes. In hoe ze zich ontwikkelen maar ook: de **behoeften** van jongens in het onderwijs zijn anders.
5. Er is behoefte aan **differentiatie** in het mbo om jongens net zoveel mogelijkheden tot studiesucces te geven als meisjes.

2. DE BEHOEFTE

De behoefte van jongens?

“Jongens hebben een **duidelijke route** nodig waarin ze begeleid worden van gestuurde personen naar zelfsturende personen. [...] Je moet jongens niet laten zwemmen in te veel verantwoordelijkheid en afspraken” (p.134).

“Jongens leren minder talig, meer **fysiek**, minder bang voor fouten. Daar leren zij juist van: **trial and error**” (p. 24).

“Jongens zijn gevoelig voor **competitie**: ze willen gewoon graag winnen, ook van zichzelf! [...] Gezonde competitie motiveert jongens om het beste uit zichzelf te halen, om te leren en om te scoren! (p. 147).

Woltring, L. & Van der Wateren, D.
De ontwikkeling van jongens in het onderwijs. Uitgeverij Lannoo (2019)

De behoefte van meer-, hoog- en creatief begaafden?

“Vanwege de afwijkende leerbehoeften van zeer makkelijk lerenden heeft dit voor het onderwijs tot gevolg dat de lesstof **fundamenteel anders** moet worden aangeboden dan gebruikelijk is in het reguliere onderwijs” (p. 53).

Behoeftte van deze doelgroep (div. bronnen):

- **Levensecht** onderwijs (bv. Maker Education)
- Eigen **projecten** aansluitend bij eigen **interesses**, zoals *challenges* (bv. Agora)
- Eigen ritme/tijdpad (voor diepgang & de breedte in), **maatwerk**
- Leren door **doen en ervaren** (bv. Walhallab)
- Uitdaging en cognitief aanbod op **niveau**

De Heer, W. *Onderwijs aan zeer makkelijk lerenden of hoogbegaafden*. Uitgeverij Eburon. (2019).

3. HET IDEE

Het idee?

In een paar *bullits*:

- 2-jarige opleiding, mbo-4 diploma
- Toegankelijk voor vmbo-t, havo en hbo drop-outs
- Gericht en gebaseerd op behoeften jongens, maar ook toegankelijk voor meiden
- 3 laags curriculum: 1) basis mbo (verplichte avo vakken), 2) projectonderwijs (creatief, maken, doen) en 3) inhoudelijke verdieping hbo modules (samenwerking met hbo's en wellicht zelfs wo?)
- Niet gericht op één beroep, maar bredere vaardigheden en maatwerk (ruime mogelijkheden voor stapelen: hbo)
- Eerste 3 maanden van eerste jaar LOB en intensieve begeleiding (Wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik, wat ambieer ik) om zo de juiste keuzes te maken voor zowel projectonderwijs als keuzemodules

Het idee?

Eerste drie maanden	Jaar één	Jaar twee
Loopbaan, persoonlijke ontwikkeling en keuzes maken	Inhoudelijke verdieping (keuzevakken: modules op hbo)	Inhoudelijke verdieping (keuzevakken: modules op hbo)
	Projectonderwijs: <i>maker education</i> , modules uit meerdere profielen aansluitend op hbo	Projectonderwijs: <i>maker education</i> , modules uit meerdere profielen aansluitend op hbo
	AVO vakken (Nederlands, rekenen, loopbaan & burgerschap, Engels) <i>Extra: bewegingsonderwijs</i>	AVO vakken (Nederlands, rekenen, loopbaan & burgerschap, Engels) <i>Extra: bewegingsonderwijs</i>

Diploma mbo-4

- Aansluiting arbeidsmarkt
- Basis om te gaan ondernemen/zzp
- Basis om door te gaan leren op hbo

4. NEXT STEPS

Next steps?

- Input en reacties ophalen bij leerlingen (jongens), decanen, docenten in het vo
- In gesprek met innovators in het mbo
- Leren van particuliere mbo's (bv. I Am College)
- Eisen & grenzen in kaart: MBO brigade?
- Aansluiting kwalificatiedossier, nieuw kwalificatiedossier? S-bb?
- Mbo-raad?
- Media-aandacht
- Subsidiemogelijkheden onderzoeken

Over het Regionaal Investeringsfonds mbo

Aantrekkelijk en eigentijds mbo-onderwijs. Om dit te bewerkstelligen, is het voor mbo-instellingen noodzakelijk om nauw samen te werken met bedrijven. Dit vraagt voor beide partijen veel aandacht.

Uiteindelijke doel

Mbo-instelling (door overheid bekostigd) die het aandurft om neer te gaan zetten

5. DENK JE MEE?

Denk of doe je met me mee?

Over dit document.

Opgezet vanuit drie principes. Het principe van een ijkpersoon vanuit de journalistiek, de creatiespiraal en het salesprincipe van latente behoefte.

Geïnteresseerd?

Als deze informatie je heeft bereikt en het *triggert* je, denk of doe dan mee!

Neem contact op.

Kim Castenmiller

kim@flowcreations.org

06 - 41 28 1006

“If I had asked people what they wanted, they would have said faster horses.”

- Henry Ford